އަޤުލުގެ ސިފަތައް

- ޙުސައިން ރަޝީދު އަޙްމަދު -

ކުރީގެ މަޢުލޫމާތުގައި އަޤުލުގަނޑު
އަޤުލަކަން ކޮންމެ ފަރަދެއްގެ ބޭނުންކުރެވިފައިވާނެ
ހެއްޔެވެ ވަކިކަމަކާއި ވާނެއެވެ. ނަމަވެސް
ތަފާތު އެތަށް އަޤުލުތައް އެއް ވަކިކަމަކާއި ކަންތައް
ނުކުންނަނީ އެ އަޤުލަށް ވަކި ކޮށް
ދެނެގަތުމަށް ގޮތެއް އޮންނަން ވާނެއެވެ.
އެއީ އެ އަޤުލުތަކުގެ ސިފަތަކެވެ. ކޮންމެ
އަޤުލަކަށް ވަކިކަމެއް އޮންނަ ފަރަގެއް އެ
ވަކިކަމައިން އެހެން ނުކުންނަނީ އެ އަޤުލަކަށް
ޚާއްޞަ ސިފަތަކެއް (Correlations)
ލިބިގެންނެވެ. އަދި އަޤުލު ނުކުންނަނީ
އަޤުލުތަކަށް އެ އަޤު ނުކުތް ކަމުގައިވާތަށް
އެ އަޤުލަކަށް ލިބުނު ސިފަތަކުން ސިފައެއް
އުނިވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ސިފައިގެ
ބަދަލުގައި އެހެން ސިފައެއް އިތުރުވެއްޖެނަމަ،
އެއަޤު އެހެން އަޤުލަކަށް ބަދަލުވެ، އަސްލު އަޤު
ނެތި ހިނގައިދާނެއެވެ.

ކޮންމެ އަޤުލެއް އިންސާނާގެ ޝަޚްޞު
އާގެނޑުން "ބުރުގެ އަޤުއް" އަދާވައިދު އެ
އަޤުލަކަށް ޚާއްޞަ ވަރުވި ކަންކަމެއްކަށް
ތިން ސިފައެއްކުން ލިބިގެންވާން
ޖެހޭނެއެވެ.

ސިފަ (CORRELATION):

"ބުރުގެ އަޤުއް" ކަމުގައިވާނަމަ އެވަރަ
ކޮންމެ އަޤުއްގައި ދެބައެއް ވާނެއެވެ.
އެއްބައަކީ ގެންނަތަކަން އަންނަ ބައަކާތެވެ.
އަނެއް ބައަކީ އެ ބައަކާތެރެހަކައި ލާ ނުވާ
އެވެ. އެއީ އިބާރާތުގެ ބުނާނަމަ އަޤުގެ
އެއް ބައަކީ ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ބައިމަކެވެ. އަނެއް
ބައަކީ އެ ބައިމާ ގުޅޭ ސިފައެވެ. އެދި!
ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ލި ބައިމަކާ އުފެދޭ
އިންސާނާގެ އަޤު ގެންނަތަކުގެ ތެރެއިން
ތުންފަތާއި ތާރަފިލާ ދުލާ ދުލުދަގު
ކޮންމެވެސް ގެންނަކުންނެވެ. އަދި އެއަން
ސިފަތައް އުފެދޭ ތިން ގޮތަކުންނެވެ. އެއީ
ވައި ދަތުރު ކުރާ މަގާއި ތާރަފިލިން
ވައި ހުރަސްކޮށްގަތާއި ދުލުގެ ބައްޓަމެވެ.

(ހ) ވައި ދަތުރުކުރާ މަގު:

ވައި އޮހޭ މަގުގައި ދަތުރުކުރާއިރު
ހަތަރު ބާވަތުން ބާރެއް ދިމާވާނެއެވެ.
ފުއްޕާމުއިން އަންނަވައި ދަތުރު ކޮށްފައި
ދާނީ ދަ މަގުކޮށްނެވެ. އެއްމަގަކީ އަނގައިގެ
މަގެވެ. އަނެއް މަގަކީ ނޭފަތުގެ މަގެވެ.
މިދެމަގުން ކުރު މަގުކުން އެ ވައަން

ނުކުމެވޭނީ، އެއަށް ބޭނުންވާ އަޑުވުރުގައި ޖެހުމަށްފަހު އޭޓުހުރުގައި ދިމާވާ 4 (ހަތަރު) ބާރަތަންކުރު އެއް ބާރަތެއް އެވަހަށް ދިބެގެންނެވެ. ނުވަތަ ހަތަރު ސިފައިންކުރު އެއްސިފަ އެވަހަށް އަދިޝަގެންނެވެ. އެއީ "ގަދައަޑު"އި "ފޫރައަޑު"އި "ގުދުރައަޑު"އި "އަނުވިއަޑު"ވެ. އާދެ! މި ހަތަރު ސިފައިގެ ތަފާއިން ސިފައެއް އަޑުން ދިރާސާކުރު ނުލަގި އަޑު އާގޭ މަހުރަޖައިން ނުކުމެގެންނެއް ނުދާނެއެވެ. އެ ސިފަތަކުގެ ތަފްސީލު ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

1- ގަދައަޑު (PLOSIVE):

ފުއްޕާމައިން ވައި އުފުރިގެން ނޭވާ ނޭވިން ދަތުރު ކުރުވައި ކަހަށް އަދިސް ނޭނާ ކުރިމަތިލާއިރު، ކުޑަދު ހުންނަނީ ކަހުގެ ފާރުގައި ޖެހި މަގު ބަންދު ކޮށްގެންނެވެ. އެއަށްފަހު ވައި ކުރިމަތިލާނީ އަނގައިގެ މަގަށެވެ. އެއީ އަވަދިވެސް ހުންނާނީ، އެއަޑުކަންޖެހައި ހުއްޓި ވެފައިވާ ދެ ގުނަންޖެހި ފިލި ބަންދުވެފައެވެ. އެވަގުތު ވައި އެއައި ބަންދުނާއެކު ކުއްލިއަކަށް މަޑުވެދެއެވެ. އަދި ތަންދިމަވުމުން ފަހަތަށް ޖެހިދެއެވެ. އެވަގުތު މަހުރަޖައަށް ބާރު އަރައިގެން ކުއްލިއަކަށް މަހުރަޖަ ހުޅުވި ދެއެވެ. އޭރުދު ވައިވެސް އެތަންގައި ބަންދު ފިލިވައިވާތީ ކުއްލިއަކަށް ނުކުމެގެން ދެއެވެ. މިގޮތަށް މިސިފައާއެކު އަޑުގެ ވައި ނިކުތުމަށް ކިޔަނީ "ގަދައަޑު" (Plosive) އެވެ. އެހެން އިބާރާތަކުން ބުނާނަމަ ގަދައަޑު އަދާވަނީ ތިރީގައި މިވާ ތިން މަހުރަޖާއިން ދަތުރު ކުރަމުން ފުރުގައެވެ.

(1) މަތިކަރަޖަ ދުގެނޑުން ޖެހި ބޭރުވުން، އަދި ވައިގެ މަގު ބަންދު ކުރުން.

(2) ވައި ބަންދު ކުރުމަށްފަހު އެވައި ފުރަތަން ކައްޗާ ފުންވާފުން.

(3) ދުގެނޑުން ކުއްލިއަކަށް ހުޅުވިގެން ދިއުން، އަދި ވައި ހަރުއިކަމާއެކު ނުކުތުން. މިއެވެ.

މިސިފަ ލިބިގެންވާ އަޑުތަކުގެ މިސާލަކީ: ބ، ކ، އ، ވ، ދ، ތ، ގ މިއެވެ.

2- ފޫރައަޑު (FRICATIVE)

ފުއްޕާމައިން ވައި އައިސް އަޑުވާ ކުރިމަތިލާއިރު، އަޑުވާގެ ދުގެނޑުން ހުންނަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ކައިރި ވުރައެވެ. ނަމަވެސް އެ ދެގެނޑުން ޖެހި ބަންދުވާ ވަރަށް ކައިރިވާ ފިތިފައި ނުވާތީ ވަރަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ހުއްޓުމެއް ނުލިބި، އެ ދެ ގުނަންގައި ކޮއްބޮޅުން ވަރަށް އިތުރު ހާލުތަކާއި ޚާއްސަތަކާއި ދިމުވުން ނިކުމެގެން ދެއެވެ.

މިގޮތަށް ވައި ނުކުމެގެން ދެއިރު "ގަދައަޑު" ނުކުތުމުގައި ވަޤުތު ދިމާވާ ތަން މަހުރަޖާގެ ތަފާތުން އެއްވެސް މަހުރަޖާއަކާ "ފޫރައަޑު" ގެ ވަޤުތާ ދިމާއެއް ނުވެއެވެ. އާދެ! ވައިގެ މަދުހަރު މަތިކަރަޖައިގައި ބަންދުވެފައެއް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން ވައި މަޑުކުރުކަން ނުޖެހެއެވެ. އަދި އެވައި އައިސްގެން ފުރަތަން ޖެއްސުމާއިން ދަރިވަރުވެސް ނެއެވެ.

ހަމަހަމައާކު ވައި ނުކުމެގެން ދިޔައިމަ ކެއްލި
ޓޫވުވެއް ލިބުމުއްނުލި ކަމުނަކުޒަފައި
ކާއްލިވުން، ކަމުޒަވުންނުވެ. ނަމަވެސް އެއިރު
ކަވުނަރި ވައި ނުކުމުމަށް ދަލިކޮށް މަވު
ހަރުކޮށްވެން ކަމުޒަފައިވާލި ދެވުނަނުގައި ވައި
ކާއްލި އިލުތު އަކު ހުރުވެކަކުއް އެވާދިޔައެވެ.
މިސާލަ ލިބެގެންވާ އަކުރުކަށް މިސާލަކަށް: ނ،
ޅ، ލ، ރ، ޔ، ދ ފަދައެވެ.

3- ތުދުއަކުރު (LIQUIDE):

ތުދުއަކުރަކީ ގޮތަކިން އަންނަ ވައި
ކަރަށް އަންނައިރު ނުނުގެ ކަމާއި އަނގައިގެ
ގަވުން ކުރު އެއްކަމު ރަނގަވަން ހުވިލައި
ހުރުމުން އެދުދާ އަޅާވެ. ނުވަތަ ކަރުނަތަކައިގެ
ގުނަން ދެރިބާރުވެވައި ހުރި ކަމުގައިލިރަށް،
ދެރިވައި ހުންނަނި ހަމައެކަނި އެލަންކާވުގައި
ކަމުގައި ވާލި އަނގައިގެ ވަތު، ވައި
ނުކުތުމަށް އެއްވެސް ހުރަހެއް އަދި ދަރެގެއް
ނުކުރުވެ. އެއިރު ކަނުރަޒައިގައި ދުރުން
ދެރިވައިވާ ތަންކާވު ފިޔަވައި ބާރު
ހުރިހަލަނުއް ހުންނާނި ހުވިލާވެއެވެ. އަދި ވައި
ނިކުމުމުގައި ތަނުއްގައި އަވައި ގަތުވެއް އަދި
ކާއްލިވެއްވެސް ނުރުކުރުގެ ސަބަބުން ވަރަން
އިލުތު އަކު ހުވެތަކާއްވެސް ނުނުނުނާއެވެ.
މިގޮތުން ވައި ނުކުތުމުގައި ގަނާކުރުވެއް
ނުތުވުން މިއަށް "ގަދަ އަކުރު" ގެ ސިފައެއް
ނުލިބެނީއެވެ. އަދި ހަމަ އެހެން ވަރަން
އެއްވެސް ކަހަލަ ދަލިކަވެއް ނުލިބޭތީ
"ދުވަކު" ގެ ސިފައެއްވެސް ނުލިބޭނީއެވެ.
އެހެން އިބާރާތަކުން ބުނަނީނަމަ މިއި
ކާއްލިއަކަށް ނުކުމެގެންދާ އަކުއް ނުނުވެ.

އަދި ކާއްލިވެންދާ އަކުއްވުން ނުނުވެ. އެދު
އަކުރު ދުލުދުގެ ސަފުއެއް ލިބެފަދައިވާ
އަކުރެވެ. މި އަކުރު މިސާލަކަށް:
ސ، ޝ، ޒ، ޗ، ޖ، ފ، ޝ މިފަދަ އަކުރުތަކެވެ.

4- އުނުފި އަކުރު:

"އުނުފި އަކުރު" ކީ ފުންމުގައި
"ގަދަ އަކުރު" އުނުމެވެ، އަކުރު ނިކަމެތި "ދުވ
އަކުރު" ނޫން ކާއްލި އަކުރެވެ. މިބައި
އަނގައަށް ވައި އަންނައިރު އަކުރުވެގައި ދުވ
ދެރިބާރުވުގެ ސަބަބުން މަވު ހުރުނަނި
ހުވިން ބަންދުވެ، ވައި ކަމާކާރުގެ ނުނުވެ.
އަދި ވައި ކަމާކަމުމާއިކާ އާވައި
ފަރަތަރުވަސް ކާއްޔާ ފާނުފުނުވެ. ނަމަވެސް
ދާ ގުނަން ދުރުވާ ވަގުތު "ގަދަ އަކުރު" ގައި
ވައި ނުކުމެގެންދާ ފަދައަކުން ކާއްޑިއަކަން
މިފަހަރުކާ ވައި ނުކުމެގެނުއް ނުދާއެވެ.
މިފަހަރު ވައި ނުކުމެގެންދަރި ގުނަނުގައި
އަވައިގަނު ކާއްލިވުނުނުވެ. އިތުރު
އަރުނާވެކާއް އުފައްދަވުނުނުވެ. އެއި ގަވު
ހުވުވުނައިރު ހަރިގަނިކަން ހުވުވިފައި
ވާއިއެވެ. އާދެ! އަވުގަނުރު ކާރިނުވުނުވެ
ބަރިފަދައިން މިއަރު ފުނުޖެހި ގަދަ
އަރުނުނުވެ. ނިހާރި ދާ އަރުނުނުވެ.
އެއްނުކަކުން މިފަދަ އަނގަނުރު ޔިޔަރި
(ގަދަ އަކުރު + ދުވަކު) އުނުފި އަކުރެވެ. ދިވެހި
ބަހުގައި މިސާލަ އުނުދުވަރި އެއްކު ދަ
އަކުރުގައެވެ. އައި /ބި/ އާއި /ގި/ އެވެ.
އާދެ! މިއަކުރުކަގައި މިސާލައިގެ އަދާވަރި
ވަރަގައި ބަހަން ކުރުވިގެން މިވާ 4 (ހަތަރު)
ބަސްރުޖު އައްގޮތުވެ.

(1) ދެ ގުނަން ބޭރި ވައި ދިއުން ބަންދު ކުރުން.

(2) ބަންދު ވެފައިވާ ވައި ކޮއްޔާ ފަހަރަކުން ބޭއްސުން.

(3) ވައި ނިކުމެގެން ދާއިރު މަގުމަތީގައި އަޑައިގެންވައި އެއަށް ޚާލީވުން ތަކެއް އެޅުން.

(4) ދިގުނަން ދުރުވާ ހިނދު ކުއްލިއަކަށް ދުރު ނުވުން.

(ށ) "ތާތަވާލުން". ވައި ހުރަސްކުރުން:

ފުއްޕާމެއިން ފޮނުވާ ވައި މައްޗަށް އަރާއިރުގައި އެއިން ތާތަވާލުއްތަން ވަންނަ ވަގުތު ތާތަވާލުގެ ތެރޭގައި މަތިގައި ހުންނަ "ތާތާ" (VOCAL BANDS) ގައި ވައި ޖެހެއެވެ. އޭރުން ތާތާއަން އަދިއްސަވައިފާ ބާރަތުގެ ނަތީޖާއިން ވައިގެ ސިފަ ބަދަލުވެގެން ދެއެވެ. ބާރުއަޅާކަށެވެ. ނުވަތަ މަޑުއަޅާކަށެވެ.

ތާތާގެ ބާވަތްތައް:

ތާތާއަށް އަންނަނި ތިން ބާވަތްތަކެވެ. އެއީ ތާތާ ދުވުން ހުއްޓިފައި ހުރުމާއި، ތާތާ ދުވުން ބަންދުވެފައި ހުރުމާއި، ތާތާ ކުޑައިކޮށް ހުއްޓިފައި ހުރުމެވެ.

(ހ) ތާތާ ދުވުން ހުއްޓިފައި ހުރުން:

ތާތަވާލުއްތަން ވަންނަ އަޑުގެ ވައި އަންނަނިރު ތާތާ ދުވުން ހުއްޓިފައި ހުރިކަމުގެ އިވާނަމަ، ވައި އެއްވުމެ ކަނަތަ ހުރަހަކާ ނުލައި ނިކުމެގެން ކަހަލަ ދާނެއެވެ. އަދި ތާތާއަން އެއްވުސް ޚާލީވެ، ގަޑުމެއް ނުތާނެއެވެ.

(ށ) ތާތާ ދުއްވި ތާތަވާލު ދުވުން ބަންދުވެފައި ހުރުން: ތާތަވާލުއްތަން ވައި ވަންނައިރު ތާތާ ދުވުން ދުއްވިފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން، ވައި ތާތަވާލުން ނުނުކުމެ ބަންދުވެފައި ހުރުނެއެވެ. ދުން ވައި ނުކުމެމަށް ޖެހޭއި ތާތަވާލު ތަންދާއިރު ތާތާ ދުވުން ހުށްޓިގެން ދެއެވެ. އޭރުން ވައިވެސް ކުއްލިއަކަށް ނިކުމެގެން ދެއެވެ. މިގޮތަން ވައި ނިކުމެގެން ދިޔުމުގެ ތާތާގައި ވައި އަޅައިގަތުމުގެ ނުހުރެއެވެ. އަދި ތާތާއަން ވެސް އެއްވުސްކަހަލަ ޚާލީވެ ނުތަނެއެވެ.

(ނ) މަޑު ދަތިވާ ވަހަކަން ތާތާ ދުއްވިފައި ހުރުން: ތާތަވާލުއްތަން އަޑުގެ ވައި ވަންނައިރު ވައި މަޑުކުރާނެ މަހަލުގެ ނުތުމުގެ ސަބަބުން ވައި އެއަށި ދުވުލިގައި ތާތަވާލިން ނިކުމެގެން ދާން ފަހަރެއެވެ. ހަމަވެސް އެއިރު ތާތާ ހުރި މަގަން ދަތިކަމެއް ގެނެސްދޭ ވަހަކަން ދުއްވިފައި ކުރުގައިވާތީ، ވައި ނިކުމެގެން ދަރި ތާތާގައި އަޅައި ގަތުމުއިކަ ތާތާއަށް ޚާލީވަށްތަކެއް އަރުވަމުންނެވެ. މި ޚާލަށް ތާތާއަށް އަރާއިރު ތާތަވާލި ތޮށްއިން ދަރި މަޑުމަޖެ ބުން އަޑުތަކެއް (Swinging) ގެވަމުންނެވެ. މި އަޑުގެ މިސާލަކީ: ދުވަން ކޮށް ވައިވާ ވަންތަތް ކޮޅިގަން ފުގެލުމުން އުވަންވަތަން އަންނަ ޚާލުތްތަކައި އެއިން ނުކުންނަ އަޑުތަކެވެ. ނަމަ އުވަދައިން ބާރަށް

ދަމުވުންކޮށްފައި ހުންނަ ހިމަ ނަރުތަކުގައި "ނިޔަޑިރިން" ހިލޭ ދަމުވައި ދޫކޮށްލުމުން އިވޭނެފަދަ ވިޔަހާރަ އަޑެއްކެވެ. އަދި އެގޮތަ ނަރުތައް ވަންކޮށް ދަމާވައި ހުންނައިރު، އެނަރުގައި ގަދައަށް ވައި އަރައި ގޮސްނަ ނަމަވެސް އެއަޑު ގޮވާނެއެވެ.

ކޮންމެއަކަސް ހުރުގައި އުފެދޭ، މިދެންނެވި ބުނާއަޑުން ބަލާއިރު، ނުވަތަ ހުރާއަން އަންނަ ގޮތުންބަކަން ބަލާއިރު، އަޑުގެތްބައް އަރިސް ހުރާގައި ބުނާއަޑު އުފެއްދުންކަކުން، ގަބިގައި ދުންނެވުން ހުރާއަން ފަރުވާ ބިން ބޮޑުބެގެ ބެހެއިން ބިންވަނަ ބޮޑުބެގެއެވެ. އަދި އެސިފައާއި ހުރާއިން އަޅާ ނުކުންނަނަމަ އެއަޅަން ހިއަރި "ބުނާއަޑު" (Voiced) އެވެ. އަދި ހުރާއަން ޖެހުން ނުހުރާ އަނެއް ދު ބެޖެބ ގައި ހުރާ ދިން އަޑު ނުކުންނާހި އެ އަޅަން "މަޑުއަޑު" (Voiceless) ގެ ސިފަ ލިބިގެންނެވެ. އޭރު! Un Voiced އަކަން ވެގެންނެވެ. އެއި ހުރާގައި ބުނާއަޑު (Swinging) ނުއުފެދިގެއެވެ. މިދެއަޅުގެ ބަފާބެ ދެންގަބުމަނުޖެހައި އަޑު ނުކުންނައިރު ނިބިގައި ނުވަތަ ހަރުގައި އަބު އެފުމުން އަބަން ފުތުނބަހާއް އަރާކަން ހިލޭނަމަ އެއި ބުނާއަޅާހެވެ. އަދި އެހަން އަބަން ނާނިގެނަމަ އެއި މަޑު އަޅާހެވެ. ވުމާއިހެ ހުއްޓަ އަޅަހަނވެސް ހުރާ ހުރަސް ހުއްޓައި ދޫވޭނި އެއަޑު ބުނު އަޅަހަން، ނުވަތަ މަޑުއަޅަހަން ވެގެންނެވެ. މި ދެ ސިފައިންވުނު އެއްސިފަ ލިބިގެންނުވާނީ ހުރާ ހުރަސްހުއްޓުވާއެއް ނުދެވޭނެއެވެ. އަދި މި ދެ ސިފައިންވުނު ހުއްޓުވުމެއް އެއްސިފަ ލިބިގެނޫ އަޅަހަން އަނެއް ސިފަ ލިބިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ލިބިގެނޫ ސިފަ އެއަޅަހަން ނައްބާލައިލީޖެ ހަރުގައި ވާނަމަ، އެއަޅު އެހެން އަޅަހަން (އެ އަހަރު އެހެން އަހަރުހަން) ބަދަލުވެގެން ހިނގައިދާނެއެވެ.

އަޅުގެ ސިފަތަކަށް ބަލާއިރު ދިވެހި ބަހުގައި އެކުވެ ފުރިއްމުހަން ބޭނު ސިފަބައް ބަލާން ހުރެވިނިއެވެ. އެއި މަބިގައި ބަލާންވެރިކަ ދެފައްބަރުގެ ސިފަބަހެވެ. ބޭރުހިގައި އެފުރޭ ސިފަބަހާއި އަޅުވަހުގައި އެފުރޭ ސިފަބަހެވެ. މިސިފަބަހަން ބަލާއިރު، އެއް މަހުރަޖެއްގައި ގިނަ އަޅު (ގިނަހަހުރު ހުންނަ މަހުރަޖެ ހަހުގައިވާނަމަ، އެގޮތަ މަހުރަޖެއެއްގެ އަޅުބައް (އަހަރުބައް) ވެހިހަރަން އެނގޭނީ ސިފަބައް ވެހި ހުރުވާނަމައެވެ. އެއި އާއިން ހުއްޓު އަހަރުއް ވެހި ހުރުމަންޖެހައި އެ މަހުރަޖެއިގެ އެހެން އަހަރުހަން ބިބިވައި ނުވާ ސިފައާއް، އެއަހަރުހަން ހުއްޓުވަގެން ވެއެވެ. އެސިފަ ނިބިއްޖެނަމަ އެ އަހަރު އެހެން އަހަރުހަން ބަދަލުވެގެން ހިނގައިދާން އެވެ. ބިނގައި މިވާ ބާވަތުން އަހަން ސުވާލެއް ދެއެވެ.

	ބުނާއަޑު	މަޑުއަޑު	މަހުރަޖެ
ގަދައަޑު	ތ	ދ	ދަތާއި ހިރުގަނޑު
ދޫއަޑު	ޗ	ސ	
އެކުވިއަޑު	ޖ	ކ	ހަރުކަށި
ގުދުއަޑު	ހ	—	

މިސިފަތަކަށް ބަލާއިރު ބޭނުމައްޗާއި ވަޒަނަޔާ އެއް ސިފަ އަކުރެއް ސިފައަށް އިދިކޮޅު ދެސިފައެވެ. އަކުރުއެކުގައި އޮންނާނީ މިއިން ކޮންމެވެސް އެއް ސިފައެވެ. ހަމަ އެހެންމެ ގަދަބައްޗާއި ދުރުބައްޗާއި އަކުޑުބައްޗާއި ގެދުބައްޔާވެސް އެއްސިފަ އަށްއެ ސިފައަށް އިދިކޮޅު ސިފަތަކެވެ. އަކުރުއެކުގައި އޮންނާނީ މިއިން ކޮންމެވެސް އެއް ސިފައެކެވެ. އަދި އެއްވެސް އަކުރެއް، އޭގައި މިސިފަ ޖެހޭގޮ ތުރައިން ކޮންމެ ޖެހޭކުންވެސް އެއްސިފަ އަކުޑުވަގައި ނޫންނޫނަ އަކުރެއް ނުވާނެއެވެ.

ތަފުރުގައި ހުރަފުޅިތަ އަކުރުތަކަށް ބަލާނަމަ ހ/ އަޔ ގަދަ+ބަރު، އަޒުކެވެ. އަދި އެއި ށ/ އެއް ކުރުވެ. އަދި ޝ/ އެއް ވެސް ކުރުމެއެވެ. ސަބަބަކީ ށ/ އަޔ ގަދަ+ވަޒު، ކަރުގައި ފެޔިއެވެ. އަދި ޝ/ އަޔ ބަރު+ދު، ކަރުގައި ފެޔިއެވެ. މިގޮތުން މިޔިން އަޒުގެ ތަރައިން ކޮންމެ އަޒަޔ ސިފައިގެ ގޮތުން އެކަޔި އަކުރައްތަކެއްގެ އިދިކޮޅު އަޒުވެ. ހަމަ އެހެރައިން ސ/ އާއި ޝ/ އާއި ށ/ ގައިވެސް މި ގޮތައިރު އެބަ އޮތްއެވެ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ތަފުރުގައި ބަރުން ވެރައި އެއް ހަތުތަޔާގެ

އަޒުތަކުގައިވެސް މި ގޮތައިރު އެބަ އޮތްއެވެ. ސިކުނާއި ފެސްފަހާ ބަޔައިގައި ވަޒަޔަފުށީ ގަބުލުކޮށްލަން ބަރުހަލާމެވެ.
ށ/ - ބަރު = ށ/ އެވެ. އަދި ށ/ - ގަދަ= ޝ/ އެވެ. ހަމަ އެހެރައިން ށ/ - ގަދަ = ސ/ އެވެ. އަދި ށ/ - ވަޒު = ޝ/ އެވެ. ދުވަހަ މިސްރަން ބަރާނަވަ ޝ/ - ބަރު = ޝ/ އެވެ. އަދި ޝ/ - އަކުޑުއަޒު = ށ/ އެވެ. މިތާނަގައި ށ/ ގެ އިދިކޮޅު އަތެއް ތަތަފުރިގައެއް ނެތެވެ. އެހެންކަމުން ތަފަރުގައި އެގޮތުފަނި ކުރިވަކޮޅެވެ.

(ނ) ދުރުގެ ބައްޖަން:

ސިފަތަކުގެ ތިންވަނަ ފައްތަތަކަ ދުރުގެ ބައްޖަމަން އަންނަ ބަރުހެވެ. އަޒު ނިކުންނައިރު އެ އަޒުކަން ހިޖިފައިވާ ފަޖެހެވެ. އެހެން އިބާރަތަކުން ބުނަނިނަވަ އެ އަޒުކަން ހިޖިފައިވާ ބަރުމިނަކާއި ހުރެ މިނުކެވެ. އަޒުން މިގަތް ދިމާވާން ޖެހެނި އަޒު ނުކުންނައިރު، އަޒު ފުރުޖަން އަންނަ ބަރަހާ ހުރެއެވެ. އެ ބަރަހަޔ ދުރުގެ ބައްޖަމަން އަންނަ ބަރަހެއްގެ ސަބަބުން އަޒުފުރުޖަން އަންނަ ބަރަހުކެވެ.

- ނުނިވު -